

Dosarul nr. 2ra-177/19

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (Alexandru Gafton)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Grigori Dașchevici, Silvia Gîrbu, Lidia Bulgac)

DECIZIE

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de executorul judecătoresc Valentina Zamșa, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Maleca împotriva lui Igor Țurcan, intervenienți accesorii Angela Sîrbu, Angela Grama, executorii judecătorești George Boțan și Valentina Zamșa cu privire la anularea interdicțiilor și ridicarea sechestrului de pe bunuri,

împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Igor Țurcan și s-a menținut hotărârea din 15 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, prin care s-a admis acțiunea depusă de Galina Maleca,

constată:

La 04 februarie 2015, Galina Maleca a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Țurcan, intervenienți accesorii executorii judecătorești George Boțan și Valentina Zamșa cu privire la anularea interdicțiilor și ridicarea sechestrului de pe bunuri.

În motivarea acțiunii a menționat că, prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat de către notarul public Ghenadie Glușenco la 04 iunie 2012, sub numărul 2898, Alexandr Melnicenco, Angela Sîrbu și Galina Maleca au cumpărat de la Igor Țurcan încăperea cu modul de folosință nelocativă, cu suprafața totală de 123,9 m.p., situată pe xxxxxx. Conform pct. 1 al contractului, cumpărătorii au cumpărat procentual bunul imobil, în felul următor: Alexandr Melnicenco – 20 %, Angela Sîrbu – 40 % și Galina Maleca – 40 %.

Totodată, conform pct. 4 al contractului, cumpărătorii au achitat vânzătorului la data semnării contractului, procentual conform cotelor deținute din încăpere, suma de 50 000 de lei.

Astfel, reclamanta a invocat că, fiind cumpărător de bună-credință a bunului imobil nominalizat, urma să înregistreze contractul de vânzare-cumpărare la organul cadastral teritorial, întru dobândirea dreptului de proprietate asupra

încăperii procurate. Însă, după încheierea contractului de vânzare-cumpărare, a plecat la lucru peste hotare, considerent din care nu a avut posibilitatea de a-și înregistra dreptul de proprietate asupra cotei-părți de 40 % din bunul imobil procurat în baza contractului de vânzare-cumpărare din 04 iunie 2012.

Din motiv că, nu și-a înregistra dreptul de proprietate asupra bunului imobil dobândit conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 2898 din 04 iunie 2012, asupra acestuia au fost aplicate un șir de interdicții/sechestre, și anume: la 22 septembrie 2012 de către executorul judecătoresc Boțan George, în baza încheierii nr. 065-647/11; la 20 septembrie 2012, în baza încheierii Judecătorei Bălți; la 13 decembrie 2012 de către executorul judecătoresc Valentina Zamșa, în baza încheierii nr. 004-833/12.

Prin urmare, reclamanta a considerat că, în vederea exercitării și înregistrării dreptului său de proprietate, instanța de judecată urmează să anuleze toate interdicțiile aplicate față de imobilul procurat în baza contractului de vânzare-cumpărare din 04 iunie 2012, deoarece au fost aplicate ulterior încheierii contractului de vânzare-cumpărare.

În această ordine de idei, reclamanta Galina Maleca a solicitat anularea tuturor interdicțiilor și ridicarea sechestrelor aplicate asupra bunului imobil încăperea cu numărul cadastral xxxxx cu modul de folosință nelocativă, cu suprafața totală de 123,9 m.p. amplasat xxxxx, inclusiv a acelor aplicate la 22 septembrie 2012 de către executorul judecătoresc George Boțan, în baza încheierii nr. 065-647/11; la 20 septembrie 2012 în baza încheierii Judecătorei Bălți; la 13 decembrie 2012 de către executorul judecătoresc Valentina Zamșa, în baza încheierii nr. 004-833/12.

Prin cererea din 21 august 2015, reclamanta Galina Maleca a solicitat introducerea în proces a Angelei Sîrbu, în calitate de intervenient accesoriu (vol. I, f.d. 72, 88).

Prin încheierea protocolară din 21 august 2015 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, (vol. I, f.d. 88) s-a atras în proces Angela Sîrbu, în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea protocolară din 10 martie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, (vol. I, f.d. 109-110) s-a atras în proces Angela Grama, în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 15 august 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, (vol. I, f.d. 134, 216-222) s-a admis acțiunea depusă de Galina Maleca și s-a recunoscut dreptul de proprietate a Galinei Maleca în proporție de 40% asupra bunului imobil, cu suprafața totală de 123,9 m.p., din xxxxx s-au anulat interdicțiile și sechestrele aplicate pe acest bun imobil, aplicate la 22 septembrie 2012 de către executorul judecătoresc George Boțan în baza încheierii nr.065-647/11; la 20 septembrie 2012 în baza încheierii Judecătorei Bălți și la 13 decembrie 2012, de către executorul judecătoresc Valentina Zamșa în baza încheierii nr. 004-833/12; s-a încasat de la Igor Țurcan în beneficiul Galinei Maleca suma de 100 de lei, cu titlu de compensare a taxei de stat; și s-a încasat de la Igor Țurcan în beneficiul statului suma de 500 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin încheierea din 03 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, (vol. I, f.d. 142) s-a corectat eroarea materială evidentă din textul dispozitivului hotărârii din 15 august 2016, și anume s-a indicat corect „aplicate la 22 septembrie

2011 de către executorul judecătoresc George Boțan în baza încheierii nr. 065-647/11” în loc de „aplicate la 22 septembrie 2012 de către executorul judecătoresc George Boțan în baza încheierii nr. 065-647/11”.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 11, 12-18) s-a respins apelul declarat de Igor Țurcan și s-a menținut hotărârea din 15 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile articolului 46 din Constituția Republicii Moldova; art. 8 alin. (1) și (2) lit. b), art. 259 alin. (1), art. 271, art. 315 alin. (1) și (2), art. 320 alin. (2), art. 321, art. 346 alin. (1) și art. 496 alin. (1) din Codul civil; art. 63 alin. (1), art. 65 alin. (1), art. 138 și art. 160 din Codul de executare.

Instanțele inferioare și-au argumentat concluzia prin faptul că, Galina Maleca a obținut dreptul de proprietate asupra cotei-părți procentuale de 40 % din bunul imobil – încăperea cu modul de folosință nelocativă, cu suprafața totală de 123,9 m.p., situată xxxxx , în baza contractului de vânzare-cumpărare autentificat de către notarul public Ghenadie Glușenco la 04 iunie 2012, sub numărul 2898.

Astfel, aplicarea ulterioară a interdicțiilor și sechestrelor asupra acestei cote părți din imobil s-a efectuat în contextul prezumției deținerii dreptului de proprietate asupra acestuia de către Igor Țurca, fapt ce nu corespundea realității.

În așa circumstanțe, instanțele inferioare au constatat faptul încălcării dreptului de proprietate al reclamantei asupra cotei-părți în proporție de 40% din bunul imobil nominalizat, or, interdicțiile și sechestrele aplicate pe acest bun îi restrâng/limitează exercitarea dreptului de posesie, folosință și dispoziție asupra bunului menționat.

La 23 august 2018, Igor Țurcan, reprezentat de avocatul stagiar Ala Boicu, a declarat recurs împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Galina Maleca (vol. II, f.d. 22-26).

Prin încheierea din 07 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție (vol. II, f.d. 33-36) s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Igor Țurcan, reprezentat de avocatul stagiar Ala Boicu, împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 10 decembrie 2018, executorul judecătoresc Valentina Zamșa a declarat recurs împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 39-40 recto-verso).

În motivarea recursului a invocat că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, deoarece în condițiile speței o instanță judecătorească (Judecătoria Centru, mun. Chișinău) a anulat măsurile de asigurare a acțiunii aplicate de o altă instanță egală în grad (Judecătoria Bălți). Or, conform legislației în vigoare, măsurile de asigurare a acțiunii aplicate de o instanță judecătorească nu pot fi anulate de altă instanță de același nivel.

La fel, recurenta a opinat că instanțele inferioare nu trebuiau să aplice, în speță, dispozițiile articolelor 138 și 160 din Codul de executare, deoarece acestea nu au relevanță cu obiectul cauzei, or, cauza dedusă judecății este guvernată de prevederile articolelor 161-163 din Codul de executare.

Mai mult decât atât, în speță, instanțele judecătorești nu puteau recunoaște dreptul de proprietate al reclamantei Galina Maleca, or, în sensul articolelor 161-163 din Codul de executare, obiect al prezentei cauze civile poate constitui doar verificarea legalității actului emis de executorul judecătoresc.

Succesiv, recurenta a considerat că, la caz, obiectul acțiunii nu-l puteau forma mai multe încheieri ale executorilor judecătorești, iar acest fapt denotă că judecarea cauzei a avut loc cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională, deoarece biroul executorului judecătoresc Valentina Zamșa se afla în jurisdicția teritorială a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

Dealtfel, anulând integral interdicțiile aplicate, instanța de judecată și-a depășit atribuțiile, deoarece reclamanta a obținut dreptul de proprietate asupra cotei-părți procentuale de 40 % din bunul imobil, dar nu asupra întregului bun imobil.

Finalmente, recurenta a notat că, instanțele inferioare au recunoscut dreptul de proprietate al reclamantei fără a atrage în proces celelalte părți contractate (coproprietari ai bunului).

În această ordine de idei, recurenta executorul judecătoresc Valentina Zamșa a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Galina Maleca (vol. II, f.d. 22-26).

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce succed.

În conformitate cu articolul 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând legalitatea deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție vedește că instanța de apel nu a stabilit corect obiectele materiale ale acțiunii, iar drept consecință a depășit limitele pretențiilor formulate de reclamantă,

fapt prin care a încălcat normele de drept procedural civil și care a succedat adoptarea unei soluții greșite și nemotivate.

În debut, instanța de recurs consideră necesar de a reitera că legislația procedural-civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens, legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune două limite raționale: *tantum devolutum quantum appellatum*, adică instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, fiind o consecință a principiului disponibilității care guvernează procesul civil și *tantum devolutum quantum iudicatum*, unde instanța de apel, efectuează o nouă examinare în fond, dar și exercită controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra ceea ce a hotărât prima instanță și din acest motiv instanța de apel, nu poate fi pusă în situația de a soluționa cereri care nu au fost formulate în fața primei instanțe, adică cereri absolut noi prin care să se invoce pretenții noi.

Reieșind din principiile dreptului procesual civil, Colegiul notează că, acțiunea civilă este ansamblul mijloacelor procesuale consacrate și garantate, pentru apărarea prin intermediul instanței de judecată în ordinea stabilită de lege a dreptului subiectiv prezumat încălcat sau prezumat contestat. Acțiunea civilă constă din trei elemente interdependente: obiectul, temeiul și părțile acțiunii.

La rândul său, obiectul acțiunii civile îl formează pretențiile reclamantului față de pârât, adresate instanței de judecată în scopul apărării propriilor drepturi și care reies din raportul material-litigios și în privința cărora instanța de judecată urmează să se expună prin hotărâre.

Prin urmare, instanței de judecată îi revine o deosebită atenție de a determina raportul material-litigios dintre părți întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii civile și temeiului acesteia. Or, reieșind din acestea, instanța de judecată urmează să stabilească obiectul probațiunii pe pricina dedusă judecății, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiectiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului.

Implicit circumstanțelor cauzei, Colegiul atestă că reclamanta Galina Maleca, înaintând prezenta acțiune civilă, a solicitat instanței de judecată anularea tuturor interdicțiilor și ridicarea sechestrelor aplicate asupra bunului imobil încăperea cu numărul cadastral xxxxx, cu modul de folosință nelocativă, cu suprafața totală de 123,9 m.p. amplasat xxxxx, inclusiv a acelor aplicate la 22 septembrie 2012 de către executorul judecătoresc George Boțan, în baza încheierii nr. 065-647/11; la 20 septembrie 2012 în baza încheierii Judecătoriei Bălți; la 13 decembrie 2012 de către executorul judecătoresc Valentina Zamșa, în baza încheierii nr. 004-833/12.

Distinct revendicărilor formulate de Galina Maleca în privința cărora instanța de judecată urmează să se expună prin hotărâre, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, prin hotărârea din 15 august 2016, care a fost menținută prin

decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a recunoscut dreptul de proprietate al Galinei Maleca în proporție de 40% asupra bunului imobil, cu suprafața totală de 123,9 m.p., din xxxxx; s-au anulat interdicțiile și sechestrurile aplicate pe acest bun imobil, aplicate la 22 septembrie 2011 de către executorul judecătoresc George Boțan în baza încheierii nr. 065-647/11; la 20 septembrie 2012 în baza încheierii Judecătoriei Bălți și la 13 decembrie 2012, de către executorul judecătoresc Valentina Zamșa în baza încheierii nr. 004-833/12; s-a încasat de la Igor Țurcan în beneficiul Galinei Maleca suma de 100 de lei, cu titlu de compensare a taxei de stat; și s-a încasat de la Igor Țurcan în beneficiul statului suma de 500 de lei cu titlu de taxă de stat (vol. I, f.d. 134, 142, 216-222).

Analizând materialele cauzei, Colegiul opinează că în partea recunoașterii dreptului de proprietate al Galinei Maleca în proporție de 40% asupra bunului imobil, cu suprafața totală de 123,9 m.p., din xxxxx, prima instanță a depășit limitele acțiunii, deoarece s-a expus în privința unei revendicări care nu a constituit obiectul acțiunii și al dezbaterilor judecătorești.

Sub acest aspect, Colegiul reține că pretenția privind recunoașterea dreptului de proprietate al Galinei Maleca în proporție de 40% asupra bunului imobil, cu suprafața totală de 123,9 m.p., din xxxxx a fost înaintată doar la etapa pledoariilor (susținerilor orale).

Astfel, în cadrul ședinței de judecată din 19 noiembrie 2015 reprezentantul reclamantei Galina Maleca, avocatul Vasile Lungu a susținut pretențiile din acțiune, solicitând totodată și recunoașterea dreptului de proprietate al reclamantei asupra cote-părți din bunului imobil nominalizat (vol. I, f.d. 127 recto-verso).

Respectiv, prin încheierea din 19 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, s-a reluat examinarea cauzei în fond, din motiv că, în cadrul susținerilor orale, reprezentantul reclamantei s-a expus asupra anumitor circumstanțe de fapt care nu au fost cercetate în ședința de judecată, condiții în care prima instanță a dedus că este în imposibilitate de a se pronunța asupra fondului cauzei (vol. I, f.d. 56 „a” – 57 „b”).

În conformitate cu articolul 235 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care, în timpul susținerilor orale sau după încheierea lor, consideră că trebuie clarificate noi circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii sau cercetate noi probe, instanța dispune, printr-o încheiere, reluarea examinării pricinii în fond, susținerilor orale, conform regulilor generale.

În condițiile din speță, este înafara oricărui dubiu că, presupusele circumstanțe noi care trebuiau a fi clarificate de către instanța de judecată, și care au servit drept temei de a relua examinarea cauzei în fond, este faptul că la etapa pledoariilor, reprezentantul reclamantei a extins pretențiile din acțiune, prin formularea unui nou capăt de cerere.

La capitolul dat, este remarcabil că din analiza materialelor cauzei și, în special, a proceselor-verbale ale ședințelor de judecată Colegiul nu poate constata ce acțiuni a întreprins instanța de judecată după reluarea examinării cauzei în fond, întru elucidarea noilor circumstanțe (vol. I, f.d. 57-110, 130-133).

Dealtfel, atât din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată, cât și a încheierii din 19 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, nu poate fi profilat faptul dacă la reluarea examinării în fond a cauzei prima instanță a ținut

cont de prevederile articolelor 233 alin. (1) coroborat cu 235 din Codul de procedură civilă.

Or, din structura logico-juridică a normei articolului 233 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pledoariile, în esență, constituie concluziile participaților la proces expuse pe marginea circumstanțelor cauzei și care, în opinia lor, justifică sau nu revendicările înaintate de reclamant, prin prisma probelor administrate, precum și aplicabilitatea normelor de drept pertinente speței.

Din sensul „pledoariilor”, ca etapă procedurală, precum și a articolelor 233 și 203 din Codul de procedură civilă, se deduce că în cadrul luării de cuvânt nu se mai admite înaintarea din partea participanților la proces a unor cereri și/sau demersuri și cu atât mai mult formularea unor capete noi de cerere, care nu au format obiectul material al acțiunii dedusă judecății și nu au fost discutate în cadrul dezbaterilor judecătorești. Or, formularea unor noi revendicări implică punerea în discuție a acestora, cu ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces, asigurând astfel respectarea contradictorialității procesului.

Astfel, în cazul înaintării unor cereri la etapa pledoariilor, este imposibilă punerea în discuție a acestora, fapt ce împiedică asigurarea contradictorialității procesului, egalității părților și disponibilității în drepturi a participanților la proces.

Respectiv, Colegiul conchide că, prin prisma articolului 60 alin. (3) din Codul de procedură civilă, legislația procedurală conferă participanților la proces dreptul de a înainta cereri de extindere a pretențiilor în acțiune doar până la declararea finalizării examinării cauzei în fond.

În altă ordine de idei, instanța de recurs notează că, orice capăt de cerere care formează obiectul material al acțiunii trebuie să corespundă anumitor cerințe de formă și conținut. Or, conform articolului 166 alin. (1) din Codul de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

Aderent, alineatul (2) al aceluiași articol statuează că, în cererea de chemare în judecată se indică *inter alia* d) esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, pretențiile lui; e) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și probele de care acesta dispune în momentul depunerii cererii; f) pretențiile reclamantului către pârât; g) valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată.

Totodată, în conformitate cu articolul 167 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, la cererea de chemare în judecată se anexează dovada de plată a taxei de stat.

Astfel, din coroborarea normelor de drept precitate se deduce că, reluând examinarea cauzei în fond, prima instanță trebuia să explice reclamantei și reprezentantului acesteia că cererile de extindere a pretențiilor din acțiune trebuie să corespundă după formă și conținut exigențelor impuse de articolele 166-167 din Codul de procedură civilă.

Or, conform principiului rolului dirigitor al instanței judecătorești în proces, consemnat la articolul 9 din Codul de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol dirigitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi. Instanța

judecătorească explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, preîntâmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părților și altor participanți la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părțile despre posibilitatea inițierii procesului de mediere și ia orice alte măsuri necesare bunei desfășurări a procesului, pune în discuția părților și altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acțiuni prevăzute de lege.

Sub acest aspect urmează a fi remarcat faptul că, în sensul articolului 166 alin. (4) din Codul de procedură civilă, reclamantul poate formula în cererea de chemare în judecată mai multe pretenții, conexe prin temeiurile apariției sau prin probe.

Respectiv, prima instanță trebuia să verifice dacă revendicările formulate de reclamant față de pârât, și care trebuiau soluționate de către instanța de judecată, sunt conexe prin temeiurile apariției sau prin probe.

Prin urmare, trebuia să fie efectuată o analiză juridică a faptului dacă capătul de cerere privind recunoașterea dreptului de proprietate al reclamantei asupra bunului imobil este conexă prin temeiuri de apariție cu pretenția de anulare a interdicțiilor și ridicarea sechestrelor aplicate asupra acestui bun imobil. Or, în caz contrar, instanța de judecată trebuia să aplice sancțiunea procedurală de restituire a cererii și să explice posibilitatea adresării unei cereri de chemare în judecată în ordine generală, separată, cu respectarea tuturor cerințelor impuse de lege, inclusiv achitarea taxei de timbru conform Legii taxei de stat și a Codului de procedură civilă.

Cu titlu subsecvent, analizând cuprinsul deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, Colegiul atestă că instanțele inferioare nu au dat o apreciere multiaspectuală și certă suportului probator administrat, iar drept urmare s-au abținut de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări deduse soluționării.

Astfel, în condițiile din speță se constată că unul din sechestre/interdicții a fost aplicat prin încheierea din 20 septembrie 2012 a Judecătoriei Bălți, prin care s-a dispus admiterea cererii de asigurare a acțiunii și aplicarea interdicției asupra bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx și asupra cotei-părți deținute de Igor Țurcanu în cadrul SRL „Survent” (vol. I, f.d. 50, 51 recto-verso).

Sub acest aspect Colegiul vădește că instanțele inferioare nu au verificat dacă încheierea din 20 septembrie 2012 a Judecătoriei Bălți a căpătat irevocabilitatea și dacă nu a fost anulată ulterior. Or, în caz contrar, acest act judecătorec de dispoziție a devenit obligatoriu, iar prin prisma articolului 16 alin. (1) din Codul de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, instanțele de fond nu au elucidat faptul că, prin încheierea din 20 septembrie 2012 a Judecătoriei Bălți, s-a aplicat interdicția asupra bunului imobil

apartamentul xxxxx, ce aparține lui Igor Țurcanu, iar reclamanta Galina Maleca, prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat de către notarul public Ghenadie Glușenco la 04 iunie 2012, sub numărul 2898, a cumpărat cota-parte de 40% din încăperea cu modul de folosință nelocativă situată xxxxx.

Dealtfel, instanțele de fond nu au dat o apreciere certă faptului că, la momentul emiterii încheierii din 20 septembrie 2012 a Judecătoriei Bălți, Igor Țurcanu deținea dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx (vol. I, f.d. 16 recto-verso). Prin urmare, la momentul aplicării interdicțiilor acesta era prezumat ca fiind proprietar al acestui bun, or, conform articolului 37¹ alin. (2) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, pentru opozabilitatea față de terți, dreptul de proprietate dobândit prin modalitățile indicate în alin.(1) urmează a fi înregistrat în registrul bunurilor imobile.

Astfel, prin prisma articolului 37¹ alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, dreptul de proprietate este valabil fără înregistrarea în registrul bunurilor imobile dacă provine din succesiune, accesiune sau vânzare/transmitere silită ori este dobândit prin efectul unui act normativ, prin expropriere sau în temeiul hotărârii judecătorești ori actului executorului judecătoresc. Excepția dată se aplică și dreptului de proprietate confirmat de titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la atribuirea gratuită a terenurilor.

În atare situație se deduce că, argumentele formulate de către participanții la proces în fața instanței de judecată în scopul apărării drepturilor sale nu au fost clarificate de instanța de apel, deși ultima avea obligația de a se pronunța asupra fiecărui argument, astfel ca acestea să fie răsturnate de instanță, pentru a da posibilitate instanței de recurs să exercite controlul judiciar a soluției pronunțate. Cu atât mai mult că, acest aspect cerea o motivare specifică și explicită, însă instanța de apel a omis să dea o asemenea explicație și să stabilească dacă sunt sau nu aplicabile normele legale citate supra.

Conjunctura descrisă supra profilează faptul că, instanța de apel nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță. Or, în condițiile din speță, Curtea de Apel Chișinău a menținut în vigoare o hotărâre judecătorească adoptată cu încălcarea dispozițiilor articolului 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă și depășirea limitelor pretențiilor din acțiune.

La caz, Colegiul învederează că, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a

fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlande).

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 §1 din CEDO (Hiro Balani vs. Spania).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

În speță, este evident că constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise, astfel încât instanța de recurs fiind în dificultate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea soluției adoptate.

Coroborând circumstanțele ce preced, instanța de recurs conchide temeinicia recursului declarat de executorul judecătoresc Valentina Zamșa împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, deoarece soluția instanței de apel este bazată pe neelucidarea circumstanțelor speței și este adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, dictată de concluzii nemotivate și nu a elucidat toate circumstanțele pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarat de executorul judecătoresc Valentina Zamșa și casării deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de circumstanțele constatate și concluziile deduse de instanța de recurs și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței, precum și cercetarea multiaspectuală a suportului probator.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de executorul judecătoresc Valentina Zamșa împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Se casează decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Maleca împotriva lui Igor Țurcan, intervenienți accesorii Angela Sîrbu, Angela Grama,

executorii judecătorești George Boțan și Valentina Zamșa cu privire la anularea interdicțiilor și ridicarea sechestrului de pe bunuri, și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic